

TURVAKOUTSITOIMINTA

Toteutetun käytännön nimi

Turvakoutsitoiminta.

Turvakoutseja on koulutettu vuodesta 2017. Turvakoutsien valmennus kuuluu Punaisen Ristin koordinoimaan Tapaturmien ehkäisyverkoston työhön ja on yksi keinoista viedä tietoa väestölle koti- ja vapaa-ajan tapaturmien ehkäisystä.

Kodin turvallisuusvalmentajana, Turvakoutsina, voi toimia kuka tahansa. Turvakoutsauttamiseen saa valmiudet käymällä Turvakoutsivalmennuksen, joka sisältää eri moduulikonaisuuksia koti- ja vapaa-ajan tapaturmien ehkäisystä. Valmennuksen tarkoituksena on antaa tietoa sekä kehittää taitoja koti- ja vapaa-ajan tapaturmien ehkäisyyteen erityisesti sosiaali-, terveys-, pelastus-, ja opetusalan ammattilaisille sekä järjestäjien vapaaehtoistoimijoille, mutta myös kaikille muille kodin turvallisuuskysymyksistä kiinnostuneille.

Turvakoutsivalmennuksessa moduulikonaisuuksia ovat 1) kaatumis-, liukastumis- ja putoamistapaturmat 2) terävien ja kuumien esineiden aiheuttamat tapaturmat 3) paloturvallisuus ja palotapaturmat 4) hukkumistapaturmat 5) myrkytykset 6) elämäntavat tapaturmien ehkäisyssä. Moduuleja voidaan hyödyntää joko yhdessä tai erikseen tai yhdistellen niitä muuhun toimintaan. Valmennuksen käyneet Turvakoutsit pitävät erilaisia infoja ja tilaisuuksia eri ryhmille esim. (eri vapaaehtoistyöryhmät: ystävä- ja omaishoidon tukitoiminta, eläkeläisryhmät).

Kokonaisuus, johon toteutettu käytäntö liittyy

Turvallisuuden tunteen lisääminen
Onnettomuuksien estäminen
Nuorten ja lasten turvallisuuden parantaminen
Ikääntyneiden turvallisuuden edistäminen

Mistä käytäntö sai alkunsa, kauan se on ollut käytössä ja miksi sille oli tarvetta?

Vuonna 2017 loppuvuodesta pilotoitiin valmennuskonsepti. Vuoden 2018 Turvakoutsivalmennuksia järjestettiin yksi ja vuonna 2019 niitä on järjestetty kuusi.

Kaikista tapaturmista, vakavista ja lievemmistä, 80–90 prosenttia on koti- ja vapaa-ajan tapaturmia. Toiminta perustuu STM:n koti- ja vapaa-ajan tapaturmien ehkäisyn tavoiteohjelmaan 2014–2020. Toiminnan sisältöä määrittävät myös ajankohtaiset tapaturmatilastot. Turvakoutsitoiminnalla pyritään levittämään tietoa tapaturmien ehkäisystä.

Ketkä osallistuivat käytännön kehittämiseen ja toimeenpanoon?

Tapaturmien ehkäisyverkosto, joista pääasiassa SPR, THL, SPEK (Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö) ja SUH (Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry) sekä Muistiliitto. SPR on verkoston toimijoista pääasiassa järjestänyt valmennuksia sekä koordinoitunut Turvakoutsien toimintaa.

Turvakoutsit ovat järjestäneet yli 60 tilaisuutta 2018–2019, ja suurin osa kohderyhmistä on ollut iäkkäitä, muistisairaita + heidän läheisiä sekä ystävä- ja omaishoidon tukitoiminnan vapaaehtoisia.

Miten käytäntö toteutettiin?

Aloittamalla Turvakoutsien valmennukset. Tällä hetkellä ns. Koutseja on noin 80.

Kuinka paljon ja millaisia kustannuksia aiheutui käytännön toteuttamisesta?

Valmennuskustannukset (tila, ruoka). Käytetty työaika materiaalin valmistukseen ja kouluttamiseen. Karkeasti arvioiden kaksi henkilötyökuukautta (pilotoinnista tähän päivään).

Voiko käytännöllä sanoa olleen konkreettisia tuloksia ja vaikutuksia?

Koulutetut Turvakoutsit (n= 60) kertoivat palautteessa aikovansa hyödyntää valmennuspäivänä oppimaansa omassa työssä, kouluttamisessa tai vapaaehtoistoiminnassa. Osallistujien mielestä koulutussisällöt ovat motivoineet edistämään tapaturmien ehkäisyä ja antaneet uusia menetelmiä ja välineitä tapaturmien ehkäisyyn osana omaa työtä tai vapaaehtoistoimintaa.

Palaute Turvakoutsien pitämistä infoista/tilaisuuksista on osallistujilta kerätty pääosin suullisesti. Turvakoutsit ovat itsearvioineet tilaisuuksia. Arvioinnin perusteella tilaisuudet ovat onnistuneet sisällöllisesti, keskiarvo vastauksissa oli 9.

Olisiko jotain voitu tehdä paremmin tai eri lailla? Mikä oli erityisen haasteellista?

Turvakoutsitoimintaa, valmennuskonseptia sekä valmennusmateriaalia arvioidaan ja kehitetään. Toiminnan jalkautuminen ja juurtuminen alueellisesti on ollut haasteellista ja yhden päivän valmennukseen on ollut hankalaan saada tarpeeksi ihmisiä.

Lyhyt- tai kokopäivävalmennuksia toteutetaan tarpeiden mukaan.

Mahdollisen jatkotyön kuvaus

Toimintaa jatketaan yhteistyössä muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Turvakoutseille (noin 80) järjestetään täydennyskoulutus ja arviointityöpaja, jossa materiaalin toimivuutta ja toiminnan kehittämistä arvioidaan.

Miten käytäntö paransi kaupungin, kunnan tai alueen turvallisuutta?

Yksilötasolla voidaan arvioida infojen olleen hyödyllisiä ja tilaisuuksien antaneen ideoita tapaturmien ehkäisyyn.

Opit/kokemukset, joista muut toimijat voivat hyötyä

Tuotetun materiaalin hyödyntäminen.
Valmennuskonsepti.

Keneltä tai mistä saa lisätietoa hankkeesta?

Etunimi: Saara
Sukunimi: Aakko
Yritys / Organisaatio: Suomen Punainen Risti
Sähköposti: saara.aakko@redcross.fi
Puhelin: 040 4806973
Verkkosivu: www.kotitaturma.fi